

**Opinia prawna w przedmiocie
proponowanych zmian regulaminu**

Niniejsza opinia została przygotowana w odpowiedzi na pytanie skierowane do Zespołu Prawnego Rzecznika Praw Doktoranta Krajowej Reprezentacji Doktorantów przez Samorząd Doktorantów na Wydziale X [dalej jako: Pytający] w dniu 24 stycznia 2016 roku.

I.

[Pytanie]

1. Z uwagi na trwające prace nad Regulaminem studiów doktoranckich w Uczelni zaproponowaliśmy wprowadzenie rocznego urlopu okolicznościowego na wniosek doktoranta. Otrzymaliśmy odpowiedź, że w Rozporządzeniu MNiSW ws. studiów i stypendiów doktoranckich nie ma mowy o żadnym urlopie, więc nie ma podstaw prawnych do jego wprowadzenia. Czy faktycznie jest to prawda? Czy są przepisy, umożliwiające doktorantowi wzięcie urlopu na wypadek jakiś okoliczności losowych, rodzinnych, zawodowych czy naukowych (na niższych stopniach studiów jest urlop dziekański)?
2. W propozycji Regulaminu pojawił się również zapis, że warunkiem uzyskania przedłużenia studiów jest posiadanie otwartego przewodu doktorskiego. W obecnym Regulaminie tego nie ma. Czy te zmiany mogą być narzucone już obecnym doktorantom, którzy w momencie rozpoczynania studiów nie mieli takiego obowiązku? W umowie o kształcenie nie ma żadnych zapisów na ten temat. Doktoranci mogli sobie

---

inaczej zaplanować swoje życie zawodowe czy naukowe, a teraz są postawieni przed taką zmianą.

II.

[Odpowiedź]

1. Urlop okolicznościowy.

Informacja o tym, że w rozporządzeniu MNiSW nie ma mowy o żadnym urlopie nie jest ścisła - rozporządzenie umożliwia bowiem przedłużenie okresu odbywania studiów doktoranckich (poza okolicznościami wskazanymi w § 7 tego rozporządzenia, tj. w przypadku konieczności prowadzenia długotrwałych badań, czasowej niezdolności do odbywania studiów, konieczności sprawowania osobistej opieki nad chorym członkiem rodziny, konieczności sprawowania opieki nad dzieckiem do 4. roku życia lub dzieckiem posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności, posiadania orzeczenia o niepełnosprawności) o okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego oraz urlopu rodzicielskiego. Obecnie obowiązujące przepisy umożliwiają więc przedłużenie studiów doktoranckich w razie spełnienia przesłanek określonych w rozporządzeniu MNiSW z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie studiów doktoranckich i stypendiów doktoranckich. Natomiast przepisy nie wykluczają możliwości wprowadzenia urlopów dla doktorantów w regulaminie. Co więcej, art. 196 ust. 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym stanowi, że do uchwalania regulaminu studiów doktoranckich stosuje się odpowiednio art. 161 i 162 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zatem także art. 162 pkt 6 lit. b ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dot. regulaminu. To, że takiego urlopu nie ma przewidzianego rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów doktoranckich

---

nie ma znaczenia i nie dyskwalifikuje wprowadzenia go w regulaminie. W wielu regulaminach przepisy dotyczące urlopów są zawarte: niekiedy rzeczywiście jako instytucja powiązana z przedłużeniem studiów doktoranckich a niekiedy jako zupełnie odrębna (inny okres, decyduje inny organ niż przy przedłużeniu dziekan).

2. Powiązanie przedłużenia studiów doktoranckich z wszczętym przewodem doktorskim.

Przepisy umożliwiają (a nie wymuszają) przedłużenie okresu studiów doktoranckich w razie wystąpienia wyżej wskazanych okoliczności (kierownik studiów "może" przedłużyć, a nie "przedłużyć" powiadają przepisy). Oznacza to, że decyzja kierownika studiów jest uznaniowa i rozporządzenie nie precyzuje, czym ów kierownik winien się kierować, poza tym, że ma zasięgnąć opinii opiekuna naukowego. Na gruncie tych przepisów uważamy więc za możliwe doprecyzowanie w akcie prawa wewnętrznego przesłanek przedłużenia studiów doktoranckich poprzez obowiązek wszczęcia przewodu. Rozwiązanie to należy tak skonstruować, żeby przepis regulaminu studiów nie modyfikował ani nie naruszał przepisów wyższego rzędu. Odnośnie kwestii intertemporalności regulaminu: zmiany, zwłaszcza doniosłe, nie powinny ich adresatów zaskakiwać. Takie ograniczenie nie powinno więc zostać wprowadzone wobec obecnych doktorantów, a jedynie wobec przyszłych.

Zespół Prawny

Rzecznika Praw Doktoranta